

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

دانشکده بهداشت

گروه مهندسی بهداشت محیط

طرح درس

تدوین: نیمسال اول 1401-1402

نام درس: برنامه عملیاتی و قوانین و مقررات کد درس: 42	تعداد واحد: 1 واحد نظری
مقطع: کارشناسی پیوسته بهداشت محیط	مدت زمان ارائه درس: 16 ساعت
پیش نیاز: تصفیه فاضلاب- تصفیه آب- کلیات پسماند- آلودگی هوا	
مسئول برنامه: دکتر زهرا درخشان	

هدف:

آشنایی دانشجویان با قوانین و مقررات ملی و بین المللی در ارتباط با حفاظت از محیط زیست و بهداشت محیط

شرح درس:

پیچیدگی روزافزون تعاملات و تقابلات فعالیت‌های اجتماعی با مقوله بهداشت محیط زیست در جهان امروز موجب توسعه قوانین و مقررات حقوقی در عرصه ملی و بین‌المللی گردیده است و در بسیاری از موارد جوامع علی‌رغم تمایل خود مجبور به پذیرش و گردن نهادن به مجموعه قوانینی گردیده‌اند که برای جلوگیری از انتشار آلودگی‌ها در عرصه جهانی مقرر گردیده‌اند. از سوی دیگر در پهنه کشوری نیز به منظور رعایت اصول محیطی و بهداشتی و پیشگیری از تخریب منابع طبیعی یا تهدید سلامت عمومی مجموعه قوانین کشوری در مقیاس و سطح قوانین اساسی و قوانین عادی و آئین‌نامه‌ها و مصوبات شوراهای عالی مختلف وضع گردیده‌اند. با توجه به اهمیت پیگیری بسیاری از رهنمون‌های بهداشتی و زیست‌محیطی و نیاز به آگاهی از مجموعه مقررات و آئین‌نامه‌ها و مصوبات مرتبط با چنین رهنمون‌هایی در این درس ضمن تشریح مفاهیم عام حقوق و حقوقی بهداشت محیط زیست، مهمترین مجموعه‌های حقوقی ملی و جهانی مرتبط با بهداشت محیط زیست ارائه خواهد گردید.

سرفصل درس:

❖ هدف کلی

تشریح سیر تحول قوانین حفاظت محیط زیست در ایران (اصل 50 قانون اساسی جمهوری اسلامی، قانون شکار، سازمان شکاربانی و نظارت بر صید، سازمان حفاظت محیط زیست، قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست)

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- اهمیت محیط زیست در سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران و قوانین و مقررات محیط زیست در ایران و موارد استفاده از آن‌ها را بیان کند.
- قوانینی که مستقیماً در رابطه با حفاظت و بهسازی محیط زیست و بهداشت محیط در ایران مرتبط می باشد را توضیح دهد.
- قوانینی که بطور غیرمستقیم در رابطه با محیط زیست و بهداشت محیط در ایران می باشد را بیان کنند.

❖ هدف کلی

توضیح سیر تحول قوانین بهداشت محیط، و سازمان ملی استاندارد ایران، انواع استاندارد (ملی و بین المللی)، نحوه تدوین استاندارد، ارکان سازمان ملی استاندارد، شورای عالی استاندارد

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- شوراها و کمیته هایی که به نحوی مربوط محیط زیست و بهداشت محیط بوده و در قوانین ایران پیش بینی شده است را شرح دهد.
- آئین نامه و تصویب نامه های مربوط به حفاظت محیط زیست و بهداشت محیط را بیان کند.
- ضوابط و دستورالعمل های مصوب را بیان کند.
- مصوبات شورای عالی محیط زیست را بیان کند.
- جنبه های علمی وضع استانداردها را توضیح دهند.

❖ هدف کلی

تشریح قوانین مرتبط با غذا شامل قانون مواد خوردنی، آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی مصوب تیر ماه 1346، آئین نامه اجرایی مواد 7 و 8 و 9 قانون مواد خوردنی، آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- قوانین و آیین نامه های اجرایی مرتبط با غذا را شرح دهد.

❖ هدف کلی

تفسیر ماده 13 قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب 1

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- ماده 13 قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی را شرح دهد.

❖ هدف کلی

توضیح قوانین مرتبط با آب (قانون حفظ و حراست منابع آبهای زیرزمینی کشور، قانون توزیع عادلانه آب، قانون تشکیل شرکتهای آب و فاضلاب، قانون تشکیل شرکتهای آب و فاضلاب روستایی، آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب، سند ملی توسعه آب)

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- قوانین مرتبط با آب را شرح دهد.

❖ هدف کلی

تشریح قانون مدیریت پسماندها، آیین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماندها، ضوابط و روشهای مدیریت اجرایی پسماندهای پزشکی و پسماندهای وابسته، ضوابط واگذاری مدیریت اجرایی پسماندهای پزشکی ویژه به اشخاص حقیقی و حقوقی، دستورالعمل سلامت، ایمنی و بهداشت عوامل اجرایی مدیریت پسماندها

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- قوانین مرتبط با مدیریت پسماندها را شرح دهد.

❖ هدف کلی

توضیح قوانین و مقررات بین المللی و کشور در ارتباط با آلودگی هوا، قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا، آئین نامه اجرایی تبصره ماده 6 قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا، تصویب نامه هیات وزیران راجع به ضوابط و معیارهای استقرار صنایع، آیین نامه جلوگیری از آلودگی صوتی

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- قوانین و مقررات بین المللی و کشور در ارتباط با آلودگی هوا را شرح دهد.

❖ هدف کلی

توضیح کنوانسیون ها و معاهده های بین المللی، کنفرانس سازمان ملل متحد درباره انسان و محیط زیست، استکهلم، کنفرانس سازمان ملل متحد درباره محیط زیست و توسعه (همایش زمین)، ریو، اصول حفاظت از جنگلها ریو-1992، بیانیه اجلاس جهانی توسعه پایدار آفریقای جنوبی ژوهانسبورگ، کنفرانس وین برای حفاظت از لایه ازن وین-1985، تجارت کربنیک (پروتکل کیوتو)، کنوانسیون بین المللی مارپل، پروتکل ایمنی زیستی کارتاها، قانون حمل و نقل مواد شیمیایی (بازل)

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- قوانین و مقررات بین المللی در ارتباط با ضرورت حفاظت از محیط زیست، کنوانسیون، کمیسیون و معاهده های بین المللی را شرح دهد.

(ب) روش آموزش

این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزشی یادگیری ترکیبی Blended Learning ارائه می شود. در شرایط عادی حدود 70 درصد درس به شیوه حضوری و 30 درصد با استفاده از شیوه های الکترونیکی ارائه می شود (شامل ابزارهای تعاملی سامانه مدیریت یادگیری (نوید)، تکالیف و فعالیت های یادگیری، تالار گفتگو، خودآزمون ها و ... و نیز کلاس مجازی برای رفع اشکال و ارتباطات تعاملی مستمر با اساتید). کلیه محتواها و منابع آموزشی، خودآزمون ها و تکالیف و ... بر روی سیستم مدیریت یادگیری نوید ارائه می شود.

روش تدریس حضوری

سخنرانی کوتاه استاد، بحث و گفتگو، نقد مقالات و ارائه کنفرانس های کلاسی توسط دانشجویان همراه با بازخورد و نقش هدایتگر استاد

روش تدریس الکترونیکی

شیوه های همزمان: ارائه کنفرانس به شیوه وینار و ژورنال کلاب مجازی همراه با Cased Based Discution مقالات پژوهشی

شیوه‌های غیر همزمان: به اشتراک گذاری محتواها و منابع، ارائه تکالیف و فعالیت‌های یادگیری، تالار گفتگو و خودآمون

شرایط اجرا

▪ امکانات آموزشی

وایت برد، ویدئو پروژکتور، کامپیوتر

▪ آموزش دهنده

- دکتر زهرا درخشان، استادیار گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شیراز

▪ زمان تشکیل کلاس

سه شنبه‌ها - ساعت 10-12

منابع آموزش

- ✓ مجموعه قوانین و مقررات محیط زیست ایران، (1376) جلد اول و دوم، تدوین دفتر حقوقی / امور مجلس سازمان حفاظت محیط زیست، آخرین چاپ.
- ✓ مجموعه قوانین و مقررات وزارت جهاد سازندگی (1376) دفتر حقوقی و امور مجلس وزارت جهاد سازندگی.
- ✓ جمشید مختار، (1376)، ایران و حقوق بین‌الملل، نشر دادگستری.
- ✓ بختیاری اصل، فربرز (1376)، کنفرانس بین‌المللی محیط زیست در ریو، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه.
- ✓ لواسانی احمد (1372) کنفرانس بین‌المللی محیط زیست در ریو، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه.
- ✓ میرزایی نیگجه سعید (1373)، تحول مفهوم حاکمیت در سازمان ملل متحد، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه.
- ✓ قوام میراعظم، (1375) حمایت کیفری از محیط زیست انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست.
- ✓ تقی زاده، مصطفی، (1374) حقوق محیط زیست در ایران، انتشارات سمت.
- ✓ ملک صمدی حمیدرضا، قطب جنوبگان، انتشارات وزارت امور خارجه.
- ✓ شاحیدر عبدالکریم، (1373)، شکار و صید در حقوق ایران، انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست.
- ✓ PKiss A., (1997), "The rd of International Organization in the Evolution of Environmental Law", United Nation Institute for Training and Research, (UNITAR), Geneva, Switzeland, Course 1,2,3, and 4.

- ✓ Goldsteen J.B. (2002), "The ABCs of Environmental Regulation", Government Institutes, 2nd edition.
- ✓ Findley R.W (2002), "2002 Supplement to cases and Materials on Environmental Law", West, 5th edition.

نحوه ارزشیابی

6 نمره	آزمون میان ترم (30 درصد)
1 نمره	شرکت فعال در کلاس و حضور و غیاب (5 درصد)
3 نمره	تکالیف و سایر فعالیتها (15 درصد)
10 نمره	امتحان پایان ترم (50 درصد)

قوانین کلاس

- از هر گونه سؤال، بحث علمی و نوآوری استقبال می شود و امتیاز به آن تعلق خواهد گرفت.
- خروج از کلاس بدون اجازه مدرس، استفاده از تلفن همراه هنگام تدریس، نمره منفی خواهد داشت.
- خوردن مواد غذایی حین تدریس نمره منفی خواهد داشت.
- به ازای 2 جلسه تاخیر، غیبت لحاظ خواهد شد (4 جلسه غیبت ← حذف درس).